Dosar nr.2a-256/2025 Judecătoria Soroca, sediul Central, judecător D. Braşoveanu

D E C I Z I E

21 mai 2026 mun.Bălţi

Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord
În componenţa:
Preşedintele şedinţei, judecător Stanislav Grosu
Judecători Mariana Sajin, Alina Țihonschi
Grefier Natalia Pasat

examinând în şedinţă publică apelul declarat de apelantul Lefter Eduard, în persoana reprezentantului, avocat Cazacu Eugeniu, împotriva hotărârii judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 iulie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată *(concretizată)* depusă de Lefter Eduard împotriva lui Steţco Andrei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere şi a cheltuielilor de judecată şi cererea reconvenţională depusă de Steţco Andrei către Lefter Eduard cu privire la declararea nulităţii actului juridic,-

c o n s t a t ă :

Pretenţiile reclamantului:

1. La 23 iulie 2021, Lefter Eduard, în persoana reprezentantului, avocat Cazacu Eugeniu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Steţco Andrei, cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere şi a cheltuielilor de judecată.
2. În motivarea pretenţiilor sale, reclamantul a indicat că, la 28 decembrie 2019, în baza recipisei, Steţco Andrei a luat cu împrumut de la Lefter Eduard suma de 13.600,00 Euro, pe care Steţco Andrei s-a obligat să o restituie până la 01 mai 2020.
3. Or, deşi termenul convenit pentru executarea obligaţiei de restituire a expirat la data de 01 mai 2020, pârâtul nu şi-a executat obligaţia asumată, continuând să deţină fără temei suma primită cu titlu de împrumut. La solicitările privind restituirea împrumutului pârâtul nu reacţionează.
4. În vederea soluționării litigiului pe cale amiabilă, la data de 07 mai 2021 reclamantul a expediat pârâtului o pretenţie scrisă prin care i-a solicitat restituirea sumei împrumutate. Cu toate acestea, pretenţia a fost returnată cu menţiunea „nereclamat”, împrejurare care demonstrează că obligaţia de restituire a rămas în continuare neexecutată.
5. În aceste circumstanţe, reclamantul a solicitat instanţei încasarea din contul lui Steţco Andrei în beneficiul său a sumei de 13.600,00 Euro cu titlu de datorie principală, a dobânzii de întârziere în cuantum de 1.315,66 Euro, precum şi compensarea cheltuielilor de judecată, constând în taxa de stat în mărime de 9.490,05 lei şi cheltuielile pentru asistenţă juridică în cuantum de 6.000,00 lei.

6. În drept îşi întemeiază pretenţiile pe dispoziţiile art. art.775 alin.(1); 776; 858 alin.(2); 874 alin.(1); 901; 934 alin.(1); 942 alin.(1)-(2); 1242 alin.(1); 1244 alin.(1); 1247 alin.(1)–(3); 1248 alin.(1) Cod civil.

7. Prin hotărârea judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 septembrie 2021, cererea de chemare a fost admisă. S-a încasat de la Steţco Andrei Boris în beneficiul lui Lefter Eduard Eduard, datoria în sumă de 13.600,00 Euro în valută naţională conform ratei de schimb a Băncii Naţionale a Moldovei la momentul executării hotărârii, dobânda de întârziere în sumă de 1.315,00 Euro în valută naţională conform ratei de schimb a Băncii Naţionale a Moldovei la momentul executării hotărârii, cheltuielile de judecată pentru asistenţă juridică în sumă de 6.000,00 lei şi cheltuielile de judecată pentru taxa de stat în sumă de 9.490,05 lei (f.d.44, vol.I).

8. Prin decizia Curţii de Apel Bălţi din 29 decembrie 2022, hotărârea judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 septembrie 2021 a fost casată, iar cauza remisă la rejudecare în aceiaşi instanţă, în alt complet de judecată (f.d.132-138, vol.I).

9. Ulterior, reclamantul Lefter Eduard, în persoana reprezentantului, avocat Cazacu Eugeniu a depus o cerere de concretizare a pretenţiilor formulate prin cererea de chemare în judecată, prin care şi-a menţinut solicitarea privind încasarea din contul pârâtului Steţco Andrei a sumei de 13.600,00 Euro cu titlu de datorie rezultată din contractul de împrumut, modificând cuantumul dobânzii de întârziere solicitate la suma de 5.463,01 euro. Totodată, reclamantul a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată, constituite din taxa de stat în cuantum de 11.872,15 lei şi cheltuielile pentru asistenţă juridică în mărime de 14.000,00 lei (f.d.151–156, vol. I).

10. *La data de 07 iunie 2023, Steţco Andrei, în persoana reprezentantului, avocat Istrate Iaroslav a formulat cerere reconvenţională* împotriva lui Lefter Eduard solicitând constatarea nulităţii recipisei de împrumut (f.d.231-240 vol. I).

11. În motivarea cererii reconvenţionale, Steţco Andrei a susţinut că acţiunea principală este neîntemeiată, exercitată cu rea-credinţă şi întemeiată pe un înscris care nu întruneşte condiţiile legale de valabilitate. Potrivit acestuia, principalul mijloc de probă invocat de reclamant îl constituie recipisa de împrumut privind suma de 13.600,00 euro, pretins întocmită la data de 28 decembrie 2019, între Lefter Eduard, în calitate de împrumutător şi Steţco Andrei, în calitate de împrumutat. În opinia pârâtului, acest înscris reprezintă un act fictiv şi simulat, care nu reflectă voinţa reală a părţilor şi nu este apt să producă efecte juridice, întrucât între acestea nu a existat în realitate un contract de împrumut, ci negocieri privind vânzarea-cumpărarea unei gherete destinate comercializării fructelor şi legumelor.

12. În acest sens, Steţco Andrei a afirmat în mod categoric că nu a contractat niciodată de la Lefter Eduard vreun împrumut bănesc. Acesta a indicat că recipisa anexată la cererea de chemare în judecată este un înscris fictiv şi simulat, care nu exprimă existenţa unui raport juridic de împrumut, ci a fost întocmit în contextul unei tranzacţii privind vânzarea unei gherete amplasate provizoriu în municipiul Chişinău, str. Ion Creangă nr. 78, la intersecţia cu str. Doina şi Ion Aldea-Teodorovici,

bun care aparţinea unei societăţi comerciale al cărei coproprietar şi reprezentant era Lefter Eduard. Potrivit susţinerilor sale, tranzacţia de vânzare-cumpărare nu s-a finalizat din culpa lui Lefter Eduard, întrucât, la scurt timp, ghereta a fost evacuată forţat de către Primăria municipiului Chişinău, fiind amplasată fără autorizaţie.

13. Totodată, Steţco Andrei a relatat că, la începutul anului 2016, deţinea o gheretă amplasată neautorizat pe str.Ion Creangă nr.74 din municipiul Chişinău, unde desfăşura activitatea de comercializare a fructelor şi legumelor. În luna august 2016, Lefter Eduard, prin intermediul societăţii SRL „Easy Group", a procurat ghereta învecinată, situată pe str. Ion Creangă nr.78, colţ cu str. Doina şi Ion Aldea-Teodorovici, în care desfăşura activităţi de reparaţie a telefoanelor mobile. În primăvara anului 2017, cei doi s-au cunoscut personal, iar după aproximativ un an de activitate în acel spaţiu, Lefter Eduard ar fi decis să înstrăineze ghereta.

14. Potrivit celor invocate în cererea reconvenţională, la începutul anului 2019, ghereta utilizată de Steţco Andrei pentru comercializarea fructelor şi legumelor a fost evacuată forţat de Pretura sectorului Buiucani din municipiul Chişinău. În aceste împrejurări, acesta s-a adresat lui Lefter Eduard cu propunerea de a lua în locaţiune ghereta deţinută de acesta. Deşi, iniţial, Lefter Eduard şi-ar fi exprimat acordul şi chiar ar fi întocmit un proiect de contract de locaţiune pe care i l-a transmis spre examinare, ulterior şi-ar fi schimbat poziţia, refuzând categoric varianta locaţiunii şi insistând exclusiv asupra vânzării bunului.

15. În continuare, Steţco Andrei a indicat că, în lipsa unei alte posibilităţi de a-şi continua activitatea comercială, a acceptat, în luna februarie 2019, să cumpere ghereta cu suprafaţa de 12 m^2, amplasată pe str. Ion Creangă nr. 78, colţ cu str. Doina şi Ion Aldea-Teodorovici, bun care aparţinea societăţii SRL „Easy Group", administrată de Lefter Lucia, soţia lui Lefter Eduard.

16. Acesta a susţinut că părţile au convenit asupra unui preţ de 13.600,00 Euro, urmând ca suma să fie achitată în rate pe parcursul a şase luni, iar perfectarea actelor de transmitere a dreptului de proprietate să aibă loc doar după achitarea integrală a preţului. În acelaşi context, a afirmat că, drept garanţie a executării obligaţiei de plată, i s-a solicitat să întocmească recipisa litigioasă.

17. Potrivit celor invocate, ulterior, în luna februarie 2019, Steţco Andrei şi-a început activitatea de comercializare a fructelor şi legumelor în ghereta respectivă. La scurt timp însă, a primit o somaţie emisă de Pretura sectorului Buiucani privind evacuarea benevolă a construcţiei. În aceste condiţii, la sfârşitul lunii februarie 2019, părţile s-au întâlnit în incinta restaurantului „Bachus Dava", situat pe str. Calea Ieşilor nr. 15 din municipiul Chişinău, pentru a discuta situaţia creată.

18. În cadrul acelei întâlniri, Steţco Andrei a susţinut că Lefter Eduard, în calitate de reprezentant al SRL „Easy Group", şi-ar fi asumat obligaţia de a soluţiona problema evacuării gheretei până la sfârşitul anului şi l-ar fi asigurat că nu există motive de îngrijorare privind menţinerea amplasamentului. Totodată, potrivit susţinerilor sale, părţile ar fi convenit că, în eventualitatea în care ghereta va fi

evacuată înainte de expirarea termenului convenit, tranzacţia de vânzare-cumpărare nu se va mai realiza.

19. De asemenea, Steţco Andrei a indicat că, în cadrul aceleiaşi întâlniri, Lefter Eduard ar fi insistat asupra întocmirii unei recipise drept garanţie pentru plata preţului convenit. Potrivit acestuia, înscrisul a fost redactat personal de Steţco Andrei, însă conţinutul său i-ar fi fost dictat în întregime de Lefter Eduard, care s-ar fi ghidat după un model scris. La întrebarea referitoare la motivul înscrierii datei de 28 decembrie 2019, Lefter Eduard i-ar fi explicat că până la acea dată urma să fie clarificat dacă ghereta va fi sau nu evacuată, iar în cazul evacuării acesteia recipisa urma să fie distrusă.

20. În continuare, Steţco Andrei a susţinut că şi-a desfăşurat activitatea în ghereta respectivă aproximativ trei luni, până la data de 17 iulie 2019, când construcţia a fost evacuată forţat de Pretura sectorului Buiucani, în temeiul Dispoziţiei Viceprimarului municipiului Chişinău nr. 978-d din 18 decembrie 2018, „Cu privire la evacuarea unităţilor de comerţ ambulant amplasate pe str. Ion Creangă”.

21. Acesta a mai invocat că, ulterior evacuării, i-a reproşat lui Lefter Eduard faptul că i-a propus spre cumpărare un bun despre care cunoştea că urma să fie evacuat forţat de autoritatea publică locală, inducându-l astfel în eroare şi urmărind obţinerea unui folos patrimonial nejustificat, inclusiv prin folosirea recipisei litigioase. Potrivit susţinerilor sale, Lefter Eduard l-ar fi asigurat atunci că nu va pretinde executarea obligaţiei consemnate în recipisă şi că va distruge înscrisul respectiv. Ulterior acestor evenimente, Steţco Andrei a plecat la muncă în Germania.

22. Totodată, acesta a susţinut că recipisa litigioasă a fost redactată în luna februarie 2019, iar nu în luna decembrie 2019, astfel cum rezultă din conţinutul înscrisului. În opinia sa, această împrejurare este confirmată şi de faptul că, începând cu luna septembrie 2019, părţile nu mai întreţineau relaţii, raporturile dintre acestea devenind conflictuale ca urmare a evacuării gheretei. Steţco Andrei a indicat că a avut încredere în asigurările date de Lefter Eduard, potrivit cărora recipisa nu va fi utilizată împotriva sa.

23. În continuare, Steţco Andrei a invocat că, în primăvara anului 2020, Lefter Eduard a contactat-o telefonic pe soţia sa şi i-a solicitat să-i transmită că urmează să achite suma de 5.577,00 lei, reprezentând cheltuielile aferente evacuării gheretei. Acesta a refuzat plata sumei respective, motivând că nu poartă nicio răspundere pentru evacuarea forţată a construcţiei. Potrivit susţinerilor sale, în urma acestui refuz, Lefter Eduard ar fi decis să valorifice recipisa litigioasă, deşi anterior afirmase că o distrusese, fapt ce ar fi determinat declanşarea prezentului litigiu.

24. Susţine că împrejurările expuse sunt confirmate şi de faptul că, la momentul semnării recipisei litigioase, i-au fost remise în original actele referitoare la ghereta amplasată pe str. Ion Creangă nr. 78 din municipiul Chişinău, bun aflat în proprietatea SRL „Easy Group”, societate al cărei coproprietar şi reprezentant era Lefter Eduard. În susţinerea acestei afirmaţii, a anexat în original Certificatul de

înregistrare oficială pentru siguranţa alimentelor nr. CA-1020 din 04 august 2016, ulterior prelungit, emis la cererea SRL „Easy Group”, apreciind că remiterea actelor originale privind bunul nu ar fi avut nicio justificare în ipoteza existenţei unui veritabil contract de împrumut, ci constituie un indiciu al faptului că părţile urmăreau realizarea unei tranzacţii de vânzare-cumpărare.

25. În continuarea argumentării cererii reconvenţionale, Steţco Andrei a susţinut că, din analiza materialelor cauzei şi a înscrisurilor administrate, rezultă că între părţi au existat, în realitate, raporturi juridice de altă natură decât cele invocate de reclamant. Potrivit acestuia, recipisa prezentată ca înscris constatator al unui contract de împrumut reprezintă un act juridic simulat şi fictiv, întocmit exclusiv cu scopul de a ascunde adevăratul raport juridic dintre părţi, şi anume negocierea unei tranzacţii de vânzare-cumpărare privind ghereta amplasată în municipiul Chişinău, str. Ion Creangă nr.78. În consecinţă, a apreciat că înscrisul litigios este lovit de nulitate.

26. Indică că cauza actului juridic este una falsă, întrucât nu a avut niciodată intenţia de a contracta un împrumut şi nici scopul de a primi o sumă de bani cu titlu de împrumut, voinţa sa reală fiind aceea de a achiziţiona bunul respectiv în proprietate. În opinia sa, cauza reprezintă un element constitutiv esenţial al actului juridic, fără de care acesta nu poate exista, iar caracterul fals al cauzei este sancţionat cu nulitatea absolută, în condiţiile art.217 din Codul civil. Totodată, a explicat că simulaţia presupune existenţa concomitentă, între aceleaşi părţi, a două acte juridice: unul aparent, destinat exclusiv creării unei aparenţe juridice fără intenţia de a produce efecte, şi un altul secret, care exprimă voinţa reală a părţilor şi înlătură, în tot sau în parte, efectele actului aparent. În acest context, a susţinut că pretinsa datorie consemnată în recipisa litigioasă reprezintă, în realitate, preţul convenit pentru vânzarea unei gherete amplasate provizoriu în municipiul Chişinău, str. Ion Creangă nr. 78, colţ cu str. Doina şi Ion Aldea-Teodorovici.

27. De asemenea, Steţco Andrei a apreciat că acţiunea principală formulată împotriva sa este neîntemeiată şi exercitată în mod abuziv, susţinând că aceasta a fost promovată exclusiv din dorinţa reclamantului Lefter Eduard de a se răzbuna pentru refuzul său de a achita suma de 5.577,00 lei, reprezentând cheltuielile aferente demolării şi evacuării gheretei pe care intenţiona să o procure. În aceste condiţii, a solicitat admiterea integrală a cererii reconvenţionale.

28. Totodată, Steţco Andrei a reiterat că nu a primit niciodată de la Lefter Eduard careva sume băneşti, recipisa litigioasă fiind întocmită exclusiv cu titlu de garanţie pentru viitoarea tranzacţie de vânzare-cumpărare a gheretei, împrejurare care, în opinia sa, este confirmată de declaraţiile mai multor persoane.

29. În acest sens, a susţinut că înscrisul litigios trebuie calificat drept act juridic simulat, în sensul art.221 alin.(2) din Codul civil, în redacţia aplicabilă la data încheierii actului, potrivit căruia actul juridic încheiat cu intenţia de a ascunde un alt act juridic este nul, iar raportului juridic avut în vedere de părţi îi sunt aplicabile regulile corespunzătoare acelui act disimulat.

30. De asemenea, a invocat prevederile art.207 alin.(1) din Codul civil, în redactarea în vigoare la acel moment, potrivit cărora actul juridic civil încheiat fără cauză ori întemeiat pe o cauză falsă sau ilicită nu produce efecte juridice. În opinia sa, din ansamblul circumstanţelor cauzei rezultă cu certitudine că nu a recepţionat suma pretinsă de reclamant, iar scopul real al întocmirii recipisei a fost exclusiv garantarea perfectării ulterioare a contractului de vânzare-cumpărare privind ghereta.

31. Totodată, a susţinut că instituţia nulităţii absolute reprezintă şi un instrument de protecţie a principiului echităţii, întrucât, în speţă, nu a primit nicio sumă de bani de la Lefter Eduard şi, prin urmare, nu poate fi obligat să restituie un pretins împrumut în cuantum de 13.600,00 euro.

32. În opinia sa, nulitatea absolută constituie sancţiunea actului juridic care, deşi încheiat cu intenţia de a produce efecte juridice, nu poate produce asemenea efecte din cauza neconformităţii sale cu legea şi poate fi invocată de orice persoană interesată. A mai susţinut că, în condiţiile în care prin intermediul recipisei litigioase se urmăreşte obligarea sa la plata unei sume de bani pe care nu a primit-o niciodată, sunt incidente dispoziţiile art.216, art.217 şi art.221 alin.(2) din Codul civil, apreciind că menţinerea efectelor unui asemenea înscris ar constitui o atingere gravă adusă drepturilor sale patrimoniale, inclusiv dreptului de proprietate. De asemenea, a invocat caracterul imprescriptibil al nulităţii absolute, susţinând că aceasta poate fi invocată oricând, fără a fi supusă termenelor de prescripţie.

33. În acelaşi context, Steţco Andrei a invocat că, odată ce între părţi nu a existat un raport juridic de împrumut şi nu a avut loc remiterea efectivă a sumei pretinse, instanţa nu poate dispune obligarea sa la restituirea unei datorii inexistente, întrucât o asemenea soluţie ar fi contrară legii, ordinii publice şi bunelor moravuri.

34. Acesta a subliniat că legiuitorul consacră principiul potrivit căruia nulitatea absolută nu poate fi acoperită prin confirmare şi poate fi invocată inclusiv din oficiu de către instanţa de judecată.

35. Totodată, a susţinut că caracterul fictiv şi simulat al recipisei rezultă şi din conduita ulterioară a lui Lefter Eduard, care, după semnarea înscrisului, nu i-a solicitat niciodată executarea pretinsei obligaţii de restituire a sumei de bani.

36. În opinia sa, scopul urmărit de părţi s-a limitat exclusiv la reglementarea modalităţii de transmitere a gheretei şi la garantarea viitoarei schimbări a titularului acesteia, fără existenţa intenţiei reale de a transmite o sumă de bani cu titlu de împrumut.

37. În final, Steţco Andrei a invocat că trezeşte suspiciuni şi comportamentul pârâtului Lefter Eduard, care acceptă chipurile să transmită cu împrumut unei persoane străine o sumă bănească atât de mare, fără a pune ceva în gaj. Or, încheierea în mod fictiv a contractului de împrumut litigios, a fost determinată nu de o cauză reală de transmitere a banilor cu împrumut, ci pentru a garanta ulterioara vânzare - cumpărare a unui bun.

38. Raportând circumstanţele de fapt ale cauzei, la normele legale pertinente speţei, şi anume, art.221 Cod Civil, identifică prezenţa unui act juridic fictiv, încheiat fără intenţia de a produce efecte juridice, care pe cale de consecinţă este nul.

39. În drept îşi întemeiază pretenţiile pe dispoziţiile art. art.195; 199; 216 alin.(1); 217 alin.(1); 219 alin.(1)-(3); 221 alin.(1)-(2); 227 alin.(1)-(2); 228 alin.(1); 308; 309 alin.(4); 312 alin.(1)-(2); 314; 327 alin.(1)-(4); 328 alin.(3)-(4); 331 Cod civil (în redacţia până la 01 martire 2019).

Poziţia instanţei de fond:

40. Prin hotărârea judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 iulie 2024 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Lefter Eduard către Steţco Andrei cu privire la încasarea datoriei.

S-a admis cererea reconvenţională depusă de Steţco Andrei către Lefter Eduard cu privire la declararea nulităţii actului juridic. S-a constatat nulitatea absolută a recipisei de împrumut a sumei de 13.600,00 Euro, încheiată la data de 28 decembrie 2019 între Lefter Eduard în calitate de împrumutător şi Steţco Andrei în calitate de împrumutat. S-a ridicat/anulat toate grevările, notările şi sechestrele care derivă din prezentul litigiu, aplicate anterior pe bunul imobil cu nr. cadastral ***** şi construcţia accesorie cu nr. cadastral *****, amplasate pe lotul de teren cu suprafaţa totală de 0,1014 ha, ce aparţine cu drept de proprietate lui Steţco Andrei.

Solicitarea apelantului:

41. Nefiind de acord cu soluţia instanţei de fond, Lefter Eduard, în persoana reprezentantului, avocat Cazacu Eugeniu, la data de 09 iulie 2024, a declarat, la data de 09 iulie 2024, apel nemotivat împotriva hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 iulie 2024, iar la data de 31 martie 2025 a depus cererea de apel motivată, solicitând admiterea apelului, casarea integrală a hotărârii atacate şi pronunţarea unei noi hotărâri prin care să fie admisă acţiunea iniţială înaintată de Lefter Eduard către Steţco Andrei privind încasarea datoriei, iar acţiunea reconvenţională înaintată de Steţco Andrei către Lefter Eduard privind declararea nulităţii actului juridic să fie respinsă.

Argumentele părţilor:

42. În susţinerea apelului, apelantul apreciază că soluţia pronunţată de instanţa de fond este contrară circumstanţelor de fapt ale cauzei, fiind rezultatul unei aplicări şi interpretări eronate a normelor de drept material, precum şi al încălcării normelor de drept procesual referitoare la administrarea şi aprecierea admisibilităţii probelor.

43. Apelantul susţine că, din motivarea hotărârii din 08 iulie 2024, rezultă că instanţa de fond şi-a întemeiat soluţia de admitere a cererii reconvenţionale exclusiv pe declaraţiile verbale ale pârâtului Steţco Andrei şi pe declaraţiile martorei Cebotarean Elena, concubina acestuia şi mama copilului său, fără a acorda eficienţă probelor scrise administrate în cauză. În contradicţie cu concluziile instanţei de fond

şi cu poziţia intimatului, apelantul consideră că întregul material probator administrat demonstrează în mod neechivoc temeinicia cererii de chemare în judecată formulate de Lefter Eduard.

44. În acest sens, indică că din înscrisul sub semnătură privată anexat la cerere rezultă că, la data de 28 decembrie 2019, Steţco Andrei a primit de la Lefter Eduard, cu titlu de împrumut, suma de 13.600,00 euro, pentru care a semnat o recipisă în care a consemnat expres că a primit această sumă, obligându-se să o restituie până la data de 01 mai 2020. Potrivit apelantului, materialele cauzei demonstrează fără echivoc că recipisa a fost semnată de pârât, fapt care nu este negat de ultimul, astfel încât Steţco Andrei cunoştea existenţa obligaţiei asumate şi termenul stabilit pentru executarea acesteia. Cu toate acestea, la expirarea termenului prevăzut în recipisă, suma împrumutată nu a fost restituită.

45. Apelantul mai indicat că, respectând procedura extrajudiciară de soluţionare a litigiului, la data de 07 mai 2021 reclamantul i-a adresat pârâtului o reclamaţie prin care i-a acordat un termen de cinci zile de la recepţionare pentru restituirea sumei de 13.600,00 euro, iar în lipsa executării obligaţiei, la 23 iulie 2021, prin intermediul avocatului său, a sesizat instanţa de judecată.

46. În continuare, apelantul invocă faptul că, pe parcursul examinării cauzei în prima instanţă, Steţco Andrei a depus o plângere la organul de urmărire penală din cadrul Inspectoratului de Poliţie Buiucani, mun. Chişinău, invocând pretinsa săvârşire de către Lefter Eduard a infracţiunii de escrocherie, prin dobândirea prin înşelăciune şi abuz de încredere a sumei de 13.600,00 euro. Potrivit apelantului, argumentele expuse în acea plângere sunt identice cu cele formulate ulterior în cererea reconvenţională, aceasta reprezentând, în esenţă, o reproducere fidelă a conţinutului plângerii penale.

47. Apelantul subliniază că organul de urmărire penală, examinând plângerea, a emis o ordonanţă de refuz al începerii urmăririi penale, constatând inexistenţa faptului infracţiunii. Totodată, această ordonanţă nu a fost contestată de Steţco Andrei nici în condiţiile art.298–299 Cod de procedură penală şi nici în temeiul art.313 din acelaşi cod, devenind definitivă. În opinia apelantului, această împrejurare demonstrează că singura autoritate competentă să verifice existenţa pretinsului dol şi a comportamentului fraudulos invocat de Steţco Andrei nu a identificat elementele constitutive ale unei infracţiuni, iar concluziile organului de urmărire penală infirmă raţionamentul reţinut de instanţa de fond.

48. Mai mult, apelantul critică faptul că instanţa de fond nu s-a pronunţat asupra acestei ordonanţe sub aspectul utilităţii, pertinenţei şi admisibilităţii sale, deşi aceasta fusese administrată ca probă în dosar. În acest context, invocă dispoziţiile art.238 şi art.239 Cod de procedură civilă, potrivit cărora instanţa este obligată, la deliberare, să examineze toate problemele de drept şi de fapt relevante pentru soluţionarea cauzei, să aprecieze toate probele administrate, să stabilească circumstanţele cauzei şi natura raportului juridic dintre părţi, precum şi să îşi

întemeieze hotărârea exclusiv pe circumstanţele constatate nemijlocit şi pe probele cercetate în şedinţă de judecată.

49. În raport cu aceste împrejurări, apelantul apreciază că este pe deplin îndreptăţit să solicite încasarea de la Steţco Andrei a sumei de 13.600,00 euro în temeiul recipisei semnate la 28 decembrie 2019, precum şi a dobânzii de întârziere aferente, susţinând că probele administrate sunt suficiente pentru a demonstra atât existenţa obligaţiei de restituire, cât şi caracterul întemeiat al pretenţiilor privind dobânda şi cheltuielile de judecată.

50. Totodată, apelantul comunică că, atât pe parcursul judecării cauzei, cât şi la pronunţarea hotărârii, nu a clarificat în mod complet toate circumstanţele relevante, în special sub aspectul autenticităţii şi veridicităţii recipisei. În acest sens, indică că instanţa a reţinut că data de 28 decembrie 2019 ar fi fost înscrisă ulterior întocmirii actului, fără ca această concluzie să fie fundamentată pe o probă pertinentă şi admisibilă, precum o expertiză grafoscopică.

51. Apelantul evidenţiază că, deşi Steţco Andrei a invocat pretinsa neautenticitate a înscrisului, acesta a refuzat efectuarea expertizei grafoscopice şi achitarea cheltuielilor aferente, împrejurare care, în opinia sa, confirmă indirect autenticitatea recipisei şi faptul că aceasta a fost întocmită integral la data de 28 decembrie 2019, adică la aproximativ un an după evenimentele pe care pârâtul încearcă să le coreleze în mod artificial cu existenţa datoriei.

52. De asemenea, apelantul susţine că împrejurările considerate de prima instanţă ca fiind dovedite nu sunt confirmate prin probe veridice şi suficiente, singura probă determinantă fiind declaraţiile martorului Cebotarean Elena, care, pe lângă faptul că este concubina pârâtului şi mama copilului acestuia, având astfel un interes evident în soluţionarea cauzei, au şi un caracter contradictoriu. În acest sens, apelantul invocă că însăşi hotărârea atacată relevă contradicţiile dintre declaraţiile martorei, întrucât, la un moment dat, aceasta recunoaşte existenţa datoriei, iar ulterior afirmă că reclamantul minte. În opinia apelantului, analiza întregii motivări demonstrează că raţionamentul instanţei de fond este în contradicţie cu probele administrate şi cu circumstanţele efective ale cauzei.

53. Referitor la cererea reconvenţională, apelantul susţine că aceasta este vădit neîntemeiată şi urmează a fi respinsă, întrucât are drept unic scop inducerea în eroare a instanţei şi tergiversarea executării obligaţiei de restituire a sumei de peste 13.600,00 euro, inclusiv prin crearea posibilităţii înstrăinării bunurilor pârâtului înainte de executarea unei eventuale hotărâri favorabile reclamantului.

54. În acest context, apelantul reiterează că, la data de 20 septembrie 2022, Steţco Andrei a formulat o plângere la Procuratura sectorului Buiucani, mun. Chişinău, solicitând tragerea la răspundere penală a lui Lefter Eduard pentru pretinsa comitere a infracţiunii de escrocherie prin deposedarea sa de suma de 13.600,00 euro în baza unei recipise pretins fictive. Potrivit apelantului, conţinutul acestei plângeri reprezintă o reproducere fidelă a cererii reconvenţionale, fiind întemeiat pe aceleaşi afirmaţii şi pretinse mijloace de probă.

55. Ca urmare a examinării plângerii, organul de urmărire penală a emis Ordonanţa din 27 octombrie 2022 privind refuzul începerii urmăririi penale şi clasarea procesului penal, constatând că nu au fost stabilite elemente ale infracţiunii de escrocherie şi nici caracterul fictiv al recipisei privind suma de 13.600,00 euro. În opinia apelantului, această constatare confirmă lipsa oricărei culpe sau intenţii frauduloase din partea lui Lefter Eduard şi demonstrează că recipisa este autentică şi nu are nicio legătură cu pretinsa tranzacţie privind o gheretă.

56. Apelantul mai indică că recipisa de împrumut din 28 decembrie 2019, redactată şi semnată personal de Steţco Andrei, nu conţine nicio referire la vânzarea sau cumpărarea vreunui bun, iar împrejurarea că ghereta de comercializare a fructelor şi legumelor a intrat în posesia lui Steţco Andrei încă din luna ianuarie 2019, cu aproximativ un an înainte de acordarea împrumutului, demonstrează inexistenţa oricărei legături între aceste două situaţii de fapt.

57. În final, apelantul susţine că cererea reconvenţională nu a fost însoţită de niciun mijloc de probă care să confirme afirmaţiile formulate, astfel încât atât aceasta, cât şi hotărârea instanţei de fond, sunt întemeiate exclusiv pe presupuneri şi declaraţii lipsite de suport probator suficient, pertinent şi admisibil.

Declaraţiile părţilor în şedinţa de judecată:

58. *Reprezentantul apelantului Lefter Eduard, avocatul Balmuş Igor,* a solicitat admiterea cererii de apel, casarea integrală a hotărârii judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 iulie 2024, cu emiterea unei noi hotărâri prin care să fie respinsă cererii reconvenţionale depusă de Steţco Andrei şi admiterea cererii de chemare în judecată depusă de Lefter Eduard către Steţco Andrei privind încasarea datoriei, dobânzii de întârziere şi a cheltuielilor de judecată.

59. Reprezentantul intimatului a susţinut că afirmaţiile privind completarea ulterioară a datei înscrise pe recipisă sunt lipsite de temei, întrucât data de „28.12.2019” nu este indicată doar la sfârşitul înscrisului, ci este consemnată şi în cuprinsul textului recipisei, ceea ce, în opinia sa, infirmă susţinerile referitoare la inserarea ulterioară a acesteia.

60. Deşi partea adversă invocă pretinsa falsificare a probelor şi a înscrisurilor administrate în cauză, în plângerea depusă la organul de poliţie aceasta nu a solicitat efectuarea unei expertize pentru verificarea autenticităţii înscrisurilor invocate.

61. Totodată, acesta a indicat că însuşi Steţco Andrei a confirmat faptul că deţinea o gheretă amplasată pe aceeaşi stradă, însă la o altă adresă, menţionând că în procesele-verbale de evacuare nu este indicată în mod concret adresa fiecărei gherete.

62. De asemenea, reprezentantul intimatului a susţinut că evacuarea gheretelor amplasate pe strada Ion Creangă s-a realizat în temeiul unei decizii emise în anul 2018.

63. În continuare, acesta a apreciat că decizia din anul 2018 viza toate gheretele amplasate pe strada respectivă, întrucât aceasta nu individualiza anumite

gherete prin indicarea numerelor acestora. În consecinţă, în opinia sa, Steţco Andrei nu putea să nu cunoască faptul că toate gheretele urmau să fie evacuate.

64. *Intimatul Steţco Andrei şi reprezentantul acestuia, avocatul Istrate Iaroslav*, a pledat pentru respingerea apelului, cu menţinerea hotărârii judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 iulie 2024, fără modificări.

65. În susţinerea poziţiei procesuale, intimatul a declarat că, în anul 2019, a avut o înţelegere cu Lefter Eduard privind procurarea unei gherete comerciale. Potrivit acestuia, ghereta sa a fost ridicată în luna ianuarie 2019, iar Lefter Eduard desfăşura activitate comercială într-o gheretă amplasată vizavi, unde comercializa telefoane. Intimatul a susţinut că el a comercializat legume până în luna iunie 2019, când a fost ridicată şi ghereta lui Lefter Eduard. A mai indicat că, după ridicarea gheretelor şi până la plecarea sa peste hotare, a considerat că nu mai avea obligaţia de a achita contravaloarea acesteia, întrucât ambele părţi depuseseră cereri în vederea reamplasării gheretelor.

66. Referitor la recipisa invocată de reclamant, intimatul a declarat că aceasta a fost redactată de el în jurul lunii februarie, însă conţinutul i-a fost dictat de Lefter Eduard, fiind completată de el de la primul până la ultimul cuvânt. Totodată, a precizat că nu a înscris data de la sfârşitul recipisei, respectiv „28.12.2019”, susţinând că aceasta ar fi fost adăugată ulterior de către Lefter Eduard.

67. De asemenea, intimatul a declarat că, pe perioada aflării sale peste hotare, a purtat discuţii cu Lefter Eduard referitoare la recipisă, iar acesta i-ar fi comunicat că o va distruge.

68. Cu privire la conversaţiile prin mesaje anexate la materialele cauzei, intimatul a reiterat poziţia exprimată în faţa instanţei de fond, susţinând că nu recunoaşte autenticitatea acestora, că nu a purtat o asemenea conversaţie cu Lefter Eduard şi că nu cunoaşte proveniența mesajelor prezentate de acesta.

69. Totodată, intimatul a afirmat că data de „28.12.2019”, indicată în cuprinsul recipisei, nu a fost înscrisă de el, susţinând că a lăsat în mod intenţionat spaţiul liber pentru ca aceasta să fie completată ulterior.

70. În final, intimatul a declarat că Lefter Eduard i-ar fi sugerat să nu consemneze în recipisă faptul că actul privea un butic (gheretă), ci să menţioneze că a primit bani în numerar, iar formularea potrivit căreia suma reprezenta un împrumut a fost inserată la indicaţia acestuia.

71. În continuarea susţinerilor sale, intimatul a invocat că recipisa a fost întocmită în mod fictiv sub forma unui contract de împrumut, însă, în realitate, nu a avut loc transmiterea vreunei sume de bani. În opinia sa, în litigii de această natură nu prezintă relevanţă exclusiv conţinutul înscrisului, ci este esenţial să se stabilească dacă remiterea efectivă a sumei de bani a avut sau nu loc.

72. Intervenientul accesoriu SRL „Easy Group”, deşi au fost legal citată despre locul, data şi ora şedinţei de judecată prin intermediul poştei electronice, nu s-au prezentat şi nu au comunicat motivele neprezentării.

73. În aceste condiţii, Colegiul civil, în temeiul art.379 Cod de procedură civilă, a considerat posibilă examinarea cauzei în lipsa intervenientului accesoriu legal citate.

Aprecierea instanţei de apel:

74. Analizând argumentele invocate de apelant prin prisma actelor şi circumstanţelor cauzei, raportate la dispoziţiile legale incidente speţei, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord, consideră apelul depus de Lefter Eduard, în persoana reprezentantului, avocat Cazacu Eugeniu întemeiat şi care urmează a fi admis, din următoarele motive:

75. Potrivit art.385 alin.(1) lit.b) CPC, instanţa de apel, după ce judecă apelul, este în drept să admită apelul şi să modifice hotărârea primei instanţe.

76. Potrivit art.373 alin.(1) CPC, instanţa de apel verifică, în limitele cererii de apel, ale referinţelor şi obiecţiilor înaintate, legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate în ceea ce priveşte constatarea circumstanţelor de fapt şi aplicarea legii în primă instanţă. (2) În limitele apelului, instanţa de apel verifică circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărîrea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite, dar care au importanţă pentru soluţionarea cauzei, apreciază probele din dosar şi cele prezentate suplimentar în instanţă de apel de către participanţii la proces.

77. Astfel, prevederile legale enunţate în mod expres obligă instanţa de apel să verifice circumstanţele şi raporturile juridice stabilite în hotărârea primei instanţe, precum şi cele care nu au fost stabilite şi este obligată să verifice legalitatea hotărârii în întregul ei şi să se pronunţe asupra tuturor motivelor invocate în apel.

78. Colegiul Civil reţine că, instanţa de apel, potrivit regulilor unui proces echitabil, reţinând-se rolul determinant al concluziilor sale, are obligaţia să examineze efectiv problemele esenţiale care îi sunt supuse aprecierii şi să nu se limiteze la însuşirea motivelor instanţei inferioare (Hirro Balani c. Spaniei, nr.18064/91 din 09.12.1994 §27; Georgiadis c. Greciei nr.21522/93 din 29.05.1997 §43).

79. Din probatoriul administrat în speţă Colegiul civil a stabilit, că la data de 28 decembrie 2019 a fost întocmită o recipisă, potrivit căreia Steţco Andrei a primit de la Lefter Eduard cu titlu de împrumut, suma de 13.600,00 Euro echivalent aproximativ 265.000,00 lei, obligându-se să o restituie până la 01 mai 2020 (f.d.8, vol.I).

80. Întrucât această sumă nu a fost achitată la termenul stabilit, la 07 mai 2021 reclamantul a expediat pârâtului o somaţie prin care i-a solicitat achitarea datoriei de 13,600,00 Euro (f.d.11, vol.I). Neprimind răspuns la somaţie, urmare a refuzului pârâtei de a-şi îndeplini obligaţia, reclamantul a înaintat acţiunea în judecată pentru recuperarea creanţei.

81. La 23 iulie 2021, Lefter Eduard, în persoana reprezentantului, avocat Cazacu Eugeniu s-a adresat cu cerere de chemare în judecată către Steţco Andrei, cu privire la încasarea datoriei în mărime de 13,600,00 Euro, dobânzii de întârziere în

mărime de 1.315,66 Euro şi a cheltuielilor de judecată compuse din: taxa de stat în mărime de 9.490,05 lei şi cheltuielile pentru asistenţă juridică în cuantum de 6.000,00 lei.

82. Ulterior, reclamantul a depus cerere de concretizare a pretenţiilor, prin care şi-a menţinut solicitarea privind încasarea sumei de 13.600,00 Euro cu titlu de datorie rezultată din contractul de împrumut, a majorat cuantumul dobânzii de întârziere solicitate la 5.463,01 Euro şi a solicitat compensarea cheltuielilor de judecată, constituite din: taxa de stat în sumă de 11.872,15 lei şi cheltuielile pentru asistenţă juridică în cuantum de 14.000,00 lei.

83. La data de 07 iunie 2023, Steţco Andrei, în persoana reprezentantului, avocat Istrate Iaroslav, a formulat cerere reconvenţională împotriva lui Lefter Eduard solicitând constatarea nulităţii recipisei de împrumut a sumei de 13.600,00 Euro, încheiată la data de 28.12.2019, între Lefter Eduard, în calitate de împrumutător şi Steţco Andrei, în calitate de împrumutat.

84. Prin hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 iulie 2024 s-a respins cererea de chemare în judecată depusă de Lefter Eduard către Steţco Andrei cu privire la încasarea datoriei. S-a admis cererea reconvenţională depusă de Steţco Andrei către Lefter Eduard cu privire la declararea nulităţii actului juridic. S-a constatat nulitatea absolută a recipisei de împrumut a sumei de 13.600,00 Euro, încheiată la data de 28 decembrie 2019 între Lefter Eduard în calitate de împrumutător şi Steţco Andrei în calitate de împrumutat. S-a ridicat/anulat toate grevările, notările şi sechestrele care derivă din prezentul litigiu, aplicate anterior pe bunul imobil cu nr. cadastral ***** şi construcţia accesorie cu nr. cadastral *****, amplasate pe lotul de teren cu suprafaţa totală de 0,1014 ha, ce aparţine cu drept de proprietate lui Steţco Andrei.

85. Verificând legalitatea şi temeinicia hotărârii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 iulie 2024, prin prisma motivelor invocate în cererea de apel, a obiecţiilor formulate de intimatul Steţco Andrei, precum şi în raport cu materialele cauzei, Colegiul civil constată că soluţia primei instanţe, prin care a fost respinsă cererea de chemare în judecată formulată de Lefter Eduard şi admisă cererea reconvenţională înaintată de Steţco Andrei privind constatarea nulităţii absolute a recipisei din 28 decembrie 2019, nu poate fi menţinută, întrucât aceasta este rezultatul unei aplicări eronate a normelor de drept material incidente raportului juridic dedus judecăţii, precum şi al unei aprecieri incomplete şi selective a probelor administrate în cauză.

86. Or, examinarea circumstanţelor cauzei demonstrează că instanţa de fond, deşi a constatat existenţa unui înscris semnat de Steţco Andrei, prin care acesta a recunoscut primirea unei sume determinate de bani şi şi-a asumat obligaţia de restituire a acesteia, a înlăturat efectele juridice ale acestui act prin raportare exclusivă la susţinerile verbale ale intimatului privind existenţa unei pretinse tranzacţii de vânzare-cumpărare a unei gherete, fără a stabili existenţa unor probe

certe care să confirme că voinţa reală a părţilor a fost diferită de cea exprimată în înscrisul semnat.

87. În aceste condiţii, Colegiul civil urmează să examineze în continuare raportul juridic litigios prin prisma normelor de drept aplicabile, a naturii juridice a recipisei din 28 decembrie 2019 şi a probelor administrate, pentru a stabili dacă aceasta reprezintă un contract de împrumut valabil încheiat sau un act juridic lipsit de efecte juridice, astfel cum a susţinut intimatul.

88. În acest sens, potrivit art.9 alin.(1) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naştere la drepturi şi obligaţii civile, pornind de la principiile legislaţiei civile. Aliniatul (2) lit.a) al aceluiaşi articol prevede că, drepturile şi obligaţiile civile apar din contracte şi din alte acte juridice.

89. Totodată, art.10 alin.(1) Cod civil stabileşte că, persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să îşi exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară.

90. În conformitate cu art.992 alin.(1) Cod civil, contractul reprezintă acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice.

91. Iar, prevederile art.993 alin.(2) Codul civil, stabileşte că, părţile contractante pot încheia în mod liber, în limitele dispoziţiilor legale imperative, contracte şi pot stabili conţinutul lor.

92. În prezenta cauză, Colegiul civil constată că recipisa din 28 decembrie 2019 reprezintă manifestarea exteriorizată a voinţei lui Steţco Andrei de a recunoaşte primirea unei sume determinate de bani şi asumarea obligaţiei de restituire a acesteia către Lefter Eduard.

93. Or, potrivit art.1242 alin.(1) Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

94. Potrivit art.1247 alin.(1) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi până la expirarea termenului. O asemenea restituire are ca efect rezoluţiunea împrumutului.

95. Din esenţa şi natura juridică a contractului de împrumut rezultă, că acest contract este un acord de voinţă între împrumutător şi împrumutat, prin care o parte transmite celeilalte bani sau bunuri, care trebuie să fie restituite, fie în bani, fie în bunuri de acelaşi gen.

96. Faptul încheierii contractului de împrumut în formă scrisă poate fi demonstrat printr-un înscris, semnat de părţi (împrumutat şi împrumutător), prin telegrame, telefonograme, solicitarea scrisă din partea împrumutatului de amânare

a termenului achitării împrumutului, scrisoarea de garanţie cu afirmaţia că împrumutul va fi restituit şi altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat.

97. Instanţa de apel reţine, că recipisa sau alte înscrisuri similare nu pot constitui temei pentru încasarea unei sume, dacă nu conţin elementele fundamentale ale contractului de împrumut: identificarea clară a părţilor şi suma concretă care urmează a fi restituită. Lipsa acestor elemente esenţiale subminează capacitatea înscrisului de a produce efecte juridice şi relevă inexistenţa unui acord valid între părţi.

98. Prin urmare, înscrisul invocat reprezintă, în esenţă, un act juridic civil şi, ca atare, trebuie să respecte exigenţele legale privind clauzele esenţiale ale contractului, inclusiv consimţământul părţilor şi determinarea obiectului şi cuantumului prestaţiei. În absenţa acestor elemente, actul juridic nu poate naşte drepturi şi obligaţii civile valide.

99. În speţă, Colegiul civil reţine că reclamantul/apelantul Lefter Eduard susţine că între acesta şi Steţco Andrei a fost încheiat un contract de împrumut la data de 28 decembrie 2019, materializat printr-o recipisă, prin care ultimul a confirmat primirea cu titlu de împrumut a sumei de 13.600,00 Euro şi şi-a asumat obligaţia de restituire a acesteia până la data de 01 mai 2020.

100. La rândul său, intimatul/pârâtul Steţco Andrei a contestat existenţa raportului juridic de împrumut, susţinând că recipisa litigioasă nu reflectă voinţa reală a părţilor, fiind întocmită doar cu titlu de garanţie pentru o eventuală tranzacţie de vânzare-cumpărare a unei gherete amplasate în mun.Chişinău, str.Ion Creangă 78, colţ cu str.Doina şi Ion Aldea-Teodorovici. Totodată, acesta a invocat că recipisa nu a fost întocmită la data invocată în aceasta, iar suma din recipisă nu i-ar fi fost transmisă în realitate, astfel, încât, înscrisul ar avea caracter fictiv şi simulat.

101. Pentru aplicarea sancţiunii nulităţii absolute, intimatul/reclamant în acţiunea reconvenţională Steţco Andrei, a invocat prevederile art-lor 217, 219, 220, 221, 207 din Codul civil în redacţia anterioară anului 2019.

102. Sub aspectul cadrului legal, Colegiul civil reţine că este fundamental eronată poziţia intimatului Steţco Andrei, dat fiind că aceasta contravine principiului general de drept consacrat de art.7 din Codul civil, potrivit căruia legea civilă nu are efect retroactiv.

103. Astfel, în prezenta cauză, recipisa poartă data certă de 28 decembrie 2019. La acea dată, vechea reglementarea art.221 şi 207 din Codul civil fusese déjà abrogată şi modificată substanţial prin Legea nr.133 din 15.11.2018 privind modernizarea Codului Civil, intrată în vigoare la 01 martie 2019. Prin urmare, temeiurile de nulitate invocate de intimat în baza legii vechi sunt inaplicabile unui act juridic perfectat sub imperiul legii modernizate.

104. Mai mult decât atât, Colegiul civil evidenţiază că Steţco Andrei a încercat să impună aplicarea legii vechi pornind de la propria sa afirmaţie, că actul ar fi fost redactat în luna februarie 2019. Însă, aplicarea unei legi de drept material nu se

poate dispune în funcţie de simplele alegaţii ale uneia dintre părţi, ci strict în baza elementelor de identificare oficiale ale actului juridic contestat.

105. Astfel, deşi intimatul a justificat pretenţiile sale pe nişte norme legale abrogate, pentru a asigura o examinare exhaustivă a tuturor apărărilor şi având în vedere că prima instanţă şi-a bazat soluţia pe această instituţie, Colegiul civil va analiza recipisa în cauză inclusiv sub aspectul simulaţiei şi a cauzei false, invocate de intimat/reclamant în acţiunea reconvenţională.

106. Aşa dar, Colegiul civil reţine că, potrivit art.314 Cod civil, actul juridic se consideră neîncheiat în cazul în care esenţa consimţământului nu poate fi determinată cu certitudine nici din exprimarea exteriorizată şi nici din alte circumstanţe ale încheierii sale.

107. Totodată, norma art.312 alin.(1) Cod civil, defineşte consimţământul ca o manifestare exteriorizată de voinţă a persoanei de a încheia un act juridic. (2) Consimţămîntul este valabil dacă provine de la o persoană cu discernămînt, este exprimat cu intenţia de a produce efecte juridice şi nu este viciat. (3) Intenţia de a produce efecte juridice se determină din declaraţia sau comportamentul persoanei, aşa cum ea a fost înţeleasă în mod rezonabil de către cealaltă parte a actului juridic sau, în cazul actelor juridice unilaterale, de către persoana căreia actul îi este destinat.

108. În temeiul art.339 alin.(1) Cod civil, actul juridic încheiat în baza unei erori esenţiale poate fi declarat nul de instanţa de judecată dacă cealaltă parte sau terţul destinatar al actului juridic unilateral ştia sau, după caz, trebuia să ştie despre această eroare. (2) Eroarea este esenţială dacă la încheierea actului juridic a existat o falsă reprezentare referitoare la: a) natura actului juridic; b) calităţile substanţiale ale obiectului actului juridic; c) cealaltă parte a actului juridic sau terţul beneficiar al actului juridic, în cazul în care identitatea sau calităţile acestora sînt hotărîtoare pentru încheierea actului juridic. (7) Partea care este victima unei erori nu se poate prevala de aceasta contrar exigenţelor bunei-credinţe.

109. Potrivit art.1089 alin.(1) Cod civil, simulaţia unui contract poate fi absolută sau relativă. (2) Simulaţia este absolută atunci cînd părţile încheie contractul fără intenţia de a produce efecte juridice. (3) Simulaţia este relativă atunci cînd părţile încheie contractul cu intenţia ca el aparent să producă efecte juridice diferite de efectele dorite cu adevărat de către părţi (contract secret).

110. Conform art.1090 alin.(1) Cod civil, contractul simulat nu produce efecte între părţi. (2) Contractul secret produce efecte numai între părţi şi, dacă din natura contractului ori din stipulaţia părţilor nu rezultă contrariul, între succesorii lor universali sau cu titlu universal. (3) Cu toate acestea, contractul secret nu produce efecte nici între părţi dacă nu îndeplineşte condiţiile cerute de lege pentru încheierea sa valabilă.

111. Astfel, raportând aceste dispoziţii legale la circumstanţele concrete ale cauzei, Colegiul civil constată că pentru înlăturarea efectelor juridice ale unui înscris întocmit şi semnat personal de către o parte nu este suficientă o interpretare

ulterioară a împrejurărilor în care acesta a fost întocmit, ci este necesară demonstrarea faptului că, la momentul exprimării consimţământului, părţile nu au urmărit producerea efectelor juridice consemnate în acel înscris.

112. În speţă, însă, intimatul Steţco Andrei nu a prezentat probe obiective care să confirme că, la data întocmirii recipisei, acesta şi Lefter Eduard ar fi convenit ca înscrisul să nu producă efectele juridice ale unui contract de împrumut sau că acesta ar fi reprezentat doar o garanţie formală pentru o eventuală tranzacţie.

113. Dimpotrivă, din conţinutul recipisei datate cu 28 decembrie 2019 (vol.I, f.d.8), rezultă în mod expres că Steţco Andrei a confirmat primirea de la Lefter Eduard a sumei de 13.600,00 Euro cu titlu de împrumut şi şi-a asumat obligaţia de restituire a acesteia până la data de 01 mai 2020. Totodată, din cuprinsul aceluiaşi înscris coroborat la declaraţia intimatului, rezultă că recipisa a fost întocmită într-un singur exemplar, fiind semnată personal de către Steţco Andrei, acesta menţionând expres că exemplarul original al recipisei se află la Lefter Eduard. Prin urmare, înscrisul respectiv atestă în mod direct manifestarea de voinţă a lui Steţco Andrei privind primirea sumei împrumutate, precum şi asumarea obligaţiei de restituire a acesteia în termenul convenit.

114. Totodată, Colegiul civil reţine că înscrisul contestat nu conţine nicio menţiune referitoare la existenţa unei obligaţii de achitare a preţului pentru procurarea unei gherete, nu indică faptul că suma transmisă ar reprezenta contravaloarea unui bun şi nici nu stabileşte vreo legătură între restituirea acesteia şi realizarea unei eventuale tranzacţii de vânzare-cumpărare.

115. Prin urmare, din interpretarea conţinutului recipisei rezultă că voinţa exteriorizată de Steţco Andrei a fost una clară şi determinabilă, fiind îndreptată spre recunoaşterea primirii unei sume de bani cu titlu de împrumut şi asumarea obligaţiei de restituire a acesteia, iar nu spre garantarea unei eventuale vânzări-cumpărări.

116. În acelaşi timp, Colegiul civil apreciază critic argumentul intimatului potrivit căruia suma de 13.600,00 Euro ar fi constituit preţul unei gherete, deoarece această susţinere nu este confirmată prin probe admisibile, pertinente şi concludente administrate în cauză.

117. Or, dacă între părţi ar fi existat într-adevăr un raport juridic de vânzare-cumpărare având ca obiect transmiterea dreptului asupra gheretei amplasate în mun.Chişinău, str.Ion Creangă 78, colţ cu str.Doina şi Ion Aldea-Teodorovici, era necesar ca existenţa acestuia să fie confirmată prin probe care să demonstreze acordul părţilor asupra obiectului contractului, asupra preţului, modalităţii de transmitere a bunului şi executării obligaţiilor asumate.

118. Cu toate acestea, materialele cauzei nu conţin un contract de vânzare-cumpărare, un act de predare-primire a bunului, un înscris privind transmiterea dreptului de proprietate sau orice alt mijloc de probă care ar confirma existenţa unui asemenea raport juridic.

119. În lipsa unor asemenea probe, susţinerea lui Steţco Andrei privind existenţa unei tranzacţii de vânzare-cumpărare rămâne o simplă afirmaţie procesuală, care nu poate înlătura conţinutul clar al recipisei semnate de acesta şi nici obligaţia de restituire asumată expres.

120. Mai mult, din propriile explicaţii ale intimatului rezultă că acesta nu a dobândit dreptul de proprietate asupra gheretei, ci doar ar fi utilizat temporar spaţiul respectiv pentru desfăşurarea activităţii comerciale, împrejurare care nu poate fi echivalată cu transmiterea dreptului de proprietate şi nici nu poate demonstra încheierea unui contract de vânzare-cumpărare.

121. În acest sens, Colegiul civil reţine că folosirea temporară a unui bun, primirea unor acte aferente acestuia sau participarea la discuţii privind o eventuală procurare nu reprezintă, prin ele însele, acte juridice translative de proprietate şi nu sunt suficiente pentru a demonstra inexistenţa unui alt raport juridic stabilit printr-un înscris semnat de părţi.

122. Prin urmare, chiar în ipoteza existenţei unor discuţii între părţi cu privire la posibilitatea procurării unei gherete, această împrejurare nu exclude faptul că, ulterior sau concomitent, acestea au putut conveni asupra unui raport juridic distinct de împrumut, în special în condiţiile în care există un înscris semnat personal de Steţco Andrei prin care acesta recunoaşte primirea unei sume determinate şi obligaţia de restituire.

123. În consecinţă, Colegiul civil constată că ansamblul probator administrat în cauză confirmă în mod clar şi neechivoc un contract de împrumut format între Lefter Eduard şi Steţco Andrei, iar argumentele invocate de intimat reprezintă doar explicaţii ulterioare ale situaţiei litigioase, care nu sunt susţinute prin probe capabile să răstoarne conţinutul unui înscris semnat personal.

124. Referitor la depoziţiile martorului Cebotărean Elena, Colegiul civil reţine că acestea au un caracter indirect şi nu sunt de natură să răstoarne forţa probantă a înscrisului sub semnătură privată din data de 28 decembrie 2019.

125. Deşi martorul a relatat în faţa instanţei că ar fi avut cunoştinţă despre existenţa unor discuţii sau intenţii verbale între Lefter Eduard şi Steţco Andrei cu privire la o eventuală tranzacţie având ca obiect o gheretă, Colegiul subliniază că simplele negocieri sau tatonări comerciale nu pot fi echivalate cu încheierea valabilă a unui contract de vânzare-cumpărare.

126. Sub aspect probatoriu, declaraţiile martorului nu confirmă sub nicio formă că între părţi s-ar fi perfectat un raport juridic de vânzare-cumpărare în privinţa bunului menţionat şi, cu atât mai puţin, nu demonstrează teza intimatului potrivit căreia recipisa din 28 decembrie 2019 ar fi fost întocmită exclusiv cu titlu de garanţie sau act simulat pentru acea tranzacţie.

127. Din coroborarea art.322 alin.(1) Cod civil la art.122 alin.(1) CPC, Colegiul reţine că, proba cu martori nu poate fi primită împotriva sau peste cuprinsul unui înscris care constată un raport juridic de împrumut clar şi necondiţionat. Declaraţiile martorului Cebotărean Elena nu fac decât să confirme eventuale discuţii

purtate în alte perioade, fără a avea vreo legătură de cauzalitate ori coincidenţă temporală cu obligaţia financiară certă de împrumut, asumată în mod expres de către Steţco Andrei la data de 28 decembrie 2019.

128. În consecinţă, Colegiul civil constată că depoziţiile martorului pot indica cel mult o etapă precontractuală, caracterizată prin discuţii exploratorii privind intenţia de achiziţie a unei gherete. Aceste manifestări de voinţă preliminare sunt însă complet insuficiente pentru a anula forţa probantă a unui înscris sub semnătură privată, semnat personal de către Steţco Andrei. În lipsa unor probe contrare de aceeaşi valoare juridică, declaraţiile martorului nu au forţa de a demonstra că voinţa internă şi reală a debitorului la momentul semnării ar fi fost alta decât cea manifestată în mod public şi explicit prin textul recipisei din 28 decembrie 2019.

129. Mergând mai departe cu analiza juridică, instanţa de apel subliniază că, pentru a reţine incidenţa simulării unui act juridic, legea instituie standarde riguroase de probaţiune. Existenţa unor relaţii de afaceri paralele, a unor legături colaterale sau a unui context de colaborare între părţi nu constituie indicii automate ale unei simulări. Pentru a răsturna actul aparent (recipisa de împrumut), era imperios necesar să se demonstreze existenţa unui acord simulatoriu cert — adică a unei înţelegeri secrete, concomitente şi comune între Lefter Eduard şi Steţco Andrei, prin care ambii au urmărit conştient fie să ascundă o vânzare-cumpărare sub aparenţa unui împrumut, fie să creeze o obligaţie fictivă fără intenţia de a o executa.

130. Or, din analiza materialelor dosarului, rezultă că intimatul Steţco Andrei a eşuat în totalitate în a prezenta instanţei probe pertinente, concludente şi utile care să ateste existenţa unei astfel de convenţii secrete (contra-înscris) realizate de comun acord cu Lefter Eduard. Nu s-a făcut nicio dovadă din care să reiasă că apelantul Lefter Eduard ar fi împărtăşit intenţia de a simula împrumutul sau că ambele părţi ar fi dorit ca recipisa din 28 decembrie 2019 să fie lipsită de efecte juridice. Prin urmare, în absenţa unui consens dovedit privind deghizarea sau fictivitatea actului, recipisa îşi păstrează deplina valabilitate ca titlu de creanţă independent pentru suma împrumutată.

131. Dimpotrivă, existenţa materială a înscrisului în posesia creditorului Lefter Eduard, aplicarea semnăturii personale de către intimatul Steţco Andrei, menţionarea explicită a sumei băneşti primite, precum şi asumarea clară a obligaţiei de restituire la un termen fix şi determinat constituie elemente de fapt şi de drept incontestabile. Toate aceste elemente cumulate demonstrează o manifestare de voinţă juridică conştientă, liberă şi concretă din partea debitorului Steţco Andrei, orientată direct spre naşterea unei obligaţii patrimoniale ferme şi independente de orice alte raporturi comerciale colaterale.

132. În aceeaşi ordine de idei, Colegiul civil urmează să examineze în mod distinct şi argumentul intimatului Steţco Andrei referitor la pretinsa completare ulterioară a datei înscrisului de către apelantul Lefter Eduard. Prin această susţinere, intimatul a urmărit să pună la îndoială însăşi existenţa reală a actului juridic la data de 28 decembrie 2019 indicată în înscris, încercând să plaseze

momentul întocmirii acestuia în luna februarie 2019, cu scopul de a-l asocia în mod artificial cu istoricul gheretei evacuate.

133. Sub acest aspect, intimatul Steţco Andrei a reiterat în mod insistent teza potrivit căreia recipisa în litigiu nu ar fi fost întocmită la data de 28 decembrie 2019, ci într-o altă perioadă temporală. Acesta a indicat în mod specific că documentul ar fi fost redactat în mod real în luna februarie 2019, în timp ce data calendaristică consemnată formal în cuprinsul înscrisului ar fi fost inserată ulterior, în mod unilateral şi abuziv, de către apelantul Lefter Eduard, cu scopul de a crea o aparenţă cronologică falsă.

134. Cu toate acestea, asemenea afirmaţii nu sunt confirmate prin niciun mijloc de probă obiectiv administrat în cauză, rămânând la nivelul unor simple susţineri procesuale ale intimatului Steţco Andrei. Colegiul civil subliniază că, în lipsa unui raport de expertiză tehnică-criminalistică a documentului care să ateste vicierea cernelii sau adăugarea ulterioară a elementelor cronologice, simpla declaraţie a lui Steţco Andrei nu are forţa juridică de a înlătura data oficială înscrisă pe act.

135. Mai mult, o examinare vizuală şi structurală riguroasă a înscrisului contestat relevă că data de 28 decembrie 2019 nu apare ca un element izolat sau adăugat marginal la finalul documentului. Dimpotrivă, această dată este reflectată organic în însuşi textul şi cuprinsul manuscris, fiind parte integrantă şi logică a declaraţiei unilaterale prin care intimatul Steţco Andrei recunoaşte primirea efectivă a sumei de bani şi îşi asumă în mod corelativ obligaţia de restituire a acesteia. Modul fluid în care este redactat textul demonstrează o continuitate grafică ce exclude ipoteza unei inserări ulterioare.

136. Prin urmare, în absenţa totală a unor probe materiale sau ştiinţifice care să demonstreze vreo intervenţie mecanică, chimică ori o alterare a suportului de hârtie, susţinerea intimatului Steţco Andrei privind pretinsa falsificare sau completare ulterioară a datei nu poate fi reţinută de instanţă ca fiind întemeiată. Recipisa se prezintă ca un tot unitar, ale cărei elemente de identificare temporală se bucură de prezumţia de veridicitate specifică oricărui act juridic asumat prin semnătură.

137. În acest context, Colegiul civil reţine că, deşi intimatul Steţco Andrei a încercat să transfere disputa în sfera penală prin invocarea unor pretinse falsificări în cadrul unei plângeri depuse la organele de poliţie, acesta a manifestat o pasivitate totală în plan procesual civil. Pârâtul/reclamant în acţiunea reconvenţională, nu a întreprins demersuri judiciare efective şi concrete în cadrul prezentului litigiu civil pentru a verifica în mod legal şi procedural autenticitatea recipisei contestate, mulţumindu-se doar cu o contestare formală.

138. Astfel, în mod concret, intimatul Steţco Andrei nu a solicitat în faţa primei instanţe şi nici în apel efectuarea unei expertize tehnice sau grafoscopice a documentului - acesta fiind singurul mijloc de probă legal şi ştiinţific prin care s-ar fi putut stabili dacă înscrisul a suferit modificări, dacă data a fost adăugată ulterior cu o altă cerneală sau dacă semnătura aplicată pe recipisă ridică suspiciuni de

neautenticitate. Refuzul sau omisiunea de a cere această expertiză echivalează cu neatacarea valabilă a actului.

139. În aceste condiţii, simplele afirmaţii şi supoziţii subiective ale intimatului nu au forţa juridică necesară pentru a răsturna prezumţia de validitate şi legalitate a unui înscris sub semnătură privată. Atâta timp cât actul conţine toate elementele obligatorii prevăzute de lege pentru validitatea unui contract de împrumut (identitatea părţilor, suma, scadenţa şi semnătura debitorului), instanţa este obligată să îi recunoască deplina forţă probantă.

140. De asemenea, Colegiul civil reţine că apărarea formulată de intimatul Steţco Andrei este profund contrazisă de ordinea firească a lucrurilor şi de logica elementară. Intimatul nu a putut proba prin niciun mijloc de dovadă admis de lege cum ar fi fost posibil ca apelantul Lefter Eduard să cunoască, cu zece luni înainte (mai exact în luna februarie 2019), detalii extrem de specifice şi imprevizibile din viaţa privată a acestuia, cum ar fi decizia personală de a pleca peste hotare, durata şederii sale în străinătate şi, mai ales, data certă şi exactă a revenirii sale fizice în ţară, respectiv ziua de 28 decembrie 2019.

141. Mai mult, instanţa de apel subliniază că evoluţia pieţei financiare şi a indicilor de schimb valutar are un caracter esenţialmente fluctuant, fiind obiectiv imposibil de anticipat cu exactitate pe o perioadă atât de îndelungată de timp. Intimatul Steţco Andrei nu a oferit nicio explicaţie plauzibilă cu privire la modul în care apelantul Lefter Eduard ar fi putut intui sau precalcula în luna februarie 2019 cursul valutar din decembrie 2019, pentru a putea configura şi înscrie în textul recipisei obligaţia patrimonială corelativă.

142. Totodată, argumentele aduse în justificare de către intimatul Steţco Andrei nu rezistă unei analize riguroase din punct de vedere juridic şi al logicii judiciare. Acesta a insistat de-a lungul procesului că recipisa ar fi fost întocmită în luna februarie 2019 exclusiv ca un act de garanţie sau plată pentru achiziţionarea unei unităţi comerciale de tip gheretă, amplasată provizoriu în mun.Chişinău, str.Ion Creangă 78, la intersecţie cu str.Doina şi Ion Aldea-Teodorovici, încercând astfel să confere o altă cauză juridică înscrisului contestat.

143. Cu toate acestea, probele şi lucrările dosarului atestă o realitate faptică şi juridică complet diferită, care distruge această teză a apărării. În primul rând, ghereta respectivă nu se afla în proprietatea privată a apelantului Lefter Eduard ca persoană fizică, ci aparţinea de drept unei entităţi juridice distincte, respectiv SRL „Easy Group”. În al doilea rând, sub aspect administrativ, bunul a fost demontat şi evacuat definitiv din acel amplasament în luna iulie 2019, în executarea legitimă a Dispoziţiei viceprimarului municipiului Chişinău nr.978-d din 18 decembrie 2018.

144. Prin urmare, la data consemnată în mod real pe înscris, respectiv 28 decembrie 2019, bunul imobil provizoriu nu mai exista fizic la adresa din mun.Chişinău, str.Ion Creangă 78, colţ cu str.Doina şi Ion Aldea-Teodorovici. Fiind desfiinţat cu luni de zile înainte de către autorităţile publice, acest obiect nu mai putea constitui, nici măcar la nivel ipotetic sau teoretic, obiectul derivat al unui

contract de vânzare-cumpărare sau o unitate comercială funcţională susceptibilă de a fi tranzacţionată între părţi.

145. Referitor la argumentul intimatului Steţco Andrei, că deţinerea în original a Certificatului de înregistrare oficială pentru siguranţa alimentelor (nr.CA-1020 din 04.08.2016) ar demonstra existenţa unei vânzări-cumpărări, Colegiul civil reţine că această nu reţine critică. Or, un certificat pentru siguranţa alimentelor este un simplu act administrativ de autorizare a activităţii comerciale. El nu reprezintă un titlu de proprietate şi nu are capacitatea legală de a transmite drepturi reale asupra unui bun imobil sau mobil. Mai mult, acesta avea termen de valabilitate până la 04.08.2017 (f.d.250), deci la situaţia din 2019 acesta era efectiv perimat.

146. Sub aspectul subiecţilor de drept, documentul administrativ depus la dosar a fost emis de autorităţi la solicitarea şi pe numele persoanei juridice SRL „Easy Group". Colegiul civil subliniază că argumentul intimatului potrivit căruia această firmă aparţinea în fapt soţiei reclamantului Lefter Eduard nu are nicio relevanţă juridică în speţă şi nu poate valida teza unei simulaţii. Or, conform principiului fundamental al independenţei patrimoniale a persoanei juridice, SRL „Easy Group" are o personalitate juridică distinctă şi un patrimoniu complet separat de cel al asociaţilor săi sau al rudelor acestora.

147. În asemenea circumstanţe, juridic este imposibil ca recipisa din 28 decembrie 2019, ce atestă relaţia între două persoane fizice - Steţco Andrei şi Lefter Eduard, să reprezinte preţul sau garanţia unei vânzări a unui bun ce aparţinea unei terţe persoane juridice. De altfel, acest înscris nu poate sub nicio formă să substituie lipsa unui contract scris de vânzare-cumpărare şi nici să anuleze un act clar de împrumut (recipisa), semnat personal de Steţco Andrei în nume propriu pentru suma de 13.600,00 Euro.

148. În asemenea circumstanţe, versiunea prezentată de Steţco Andrei ridică dubii majore şi este lipsită de credibilitate. Este total contrar comportamentului unui participant prudent şi diligent la circuitul civil ca acesta, pe de o parte, să pretindă că înţelegerea economică privind ghereta s-a stins sau a încetat în fapt odată cu evacuarea gheretei din iulie 2019, iar pe de altă parte, să adopte o pasivitate absolută şi să permită ca înscrisul doveditor (recipisa), care îl obligă la o sumă importantă, să rămână în circuitul civil, perfect valabil şi activ în posesia fizică a creditorului Lefter Eduard.

149. Referitor la susţinerea intimatului Steţco Andrei, potrivit căreia pretinsul caracter nereal al datei din recipisă ar fi confirmat de faptul că, începând cu luna septembrie 2019, relaţiile dintre părţi deveniseră deja profund conflictuale în urma evacuării gheretei, Colegiul civil reţine că acest argument nu poate fi interpretat în folosul intimatului.

150. Concluzia instanţei de apel este motivată prin faptul, că dacă recipisa ar fi fost întocmită în februarie 2019 pentru gheretă, apariţia unui conflict major în septembrie 2019 ar fi trebuit să îl determine pe Steţco Andrei să acţioneze imediat şi de urgenţă pentru a-şi securiza poziţia juridică, cerând oficial restituirea, anularea

sau distrugerea înscrisului care îl obliga la plata sumei de 13.600,00 Euro. Iar afirmaţia intimatului că „a avut încredere în asigurările verbale date de Lefter Eduard”, potrivit cărora recipisa nu va fi utilizată împotriva sa, este fundamental incompatibilă cu starea conflictuală pe care tot el o invocă.

151. Aici, Colegiul civil reţine că, potrivit regulilor de bună-credinţă şi diligenţă manifestate în raporturile obligaţionale, dacă o obligaţie se stinge sau un act îşi pierde obiectul, debitorul are obligaţia şi interesul direct de a solicita restituirea înscrisului original sau distrugerea acestuia, ori cel puţin eliberarea unei contra-recipise de descărcare de datorie. Faptul că intimatul eventual a lăsat documentul semnat în mâinile apelantului, fără a expedia nicio notificare scrisă sau somaţie de returnare timp de luni de zile, naşte prezumţia simplă că obligaţia constatată prin recipisa în cauză nu are nicio legătură cu ghereta evacuată, ci reprezintă un raport juridic autonom de împrumut, neatins de pretinsele evenimente din februarie - iunie 2019.

152. În consecinţă, nefiind dovedită nicio legătură de cauzalitate între istoricul gheretei, aparţinând SRL „Easy Group”, şi contractul de împrumut constatat prin actul din 28 decembrie 2019, instanţa de apel conchide că recipisa deţine o cauză licită, valabilă şi deplină forţă probantă. Întrucât textul actului este clar, semnătura este recunoscută ca aparţinând intimatului, iar pretenţiile de falsificare a datei au rămas simple alegaţii neverificate prin expertiză criminalistică, colegiul conchide că, soluţia primei instanţe prin care s-a respins acţiunea iniţială şi s-a admis cererea reconvenţională nu poate fi acceptată ca una legală şi temeinică.

153. În continuare, Colegiul civil respinge ca nefondată argumentarea intimatului Steţco Andrei potrivit căreia suma de 13.600,00 euro nu i-ar fi fost transmisă în realitate. Această afirmaţie nu este susţinută prin nicio probă pertinentă şi concludentă din punct de vedere juridic, fiind incapabilă să răstoarne recunoaşterea expresă, clară şi necondiţionată făcută de acesta prin recipisa semnată personal.

154. Sub aspectul dreptului material, potrivit naturii juridice a contractului de împrumut reglementată de art.1242 din Codul civil al Republicii Moldova, elementul esenţial al acestui raport juridic îl constituie transmiterea unei sume de bani sau a altor bunuri fungibile de către împrumutător şi obligaţia corelativă a împrumutatului de a restitui o sumă egală de bani sau bunuri de aceeaşi natură şi calitate la expirarea termenului stabilit. În prezenta cauză, faptul juridic al transmiterii efective a banilor rezultă chiar din declaraţia expresă a lui Steţco Andrei consemnată în textul recipisei, prin care acesta confirmă expres primirea de la Lefter Eduard a sumei de 13.600,00 euro şi îşi asumă obligaţia fermă de restituire.

155. Prin aplicarea semnăturii pe acest înscris, intimatul nu doar a recunoscut formal existenţa unei obligaţii de plată viitoare, ci a confirmat însăşi realitatea faptului juridic generator al acesteia, respectiv încasarea şi luarea în posesie a sumei de bani care urma ulterior să fie restituită creditorului.

156. Totodată, Colegiul civil subliniază că, deşi contractul de împrumut are un caracter real şi se consideră încheiat doar la momentul transmiterii efective a banilor, pretinsa lipsă a remiterii sumei de 13.600,00 euro este pe deplin contrazisă de înscrisul constatator din dosar. Din moment ce debitorul Steţco Andrei a confirmat în scris, în mod expres şi fără rezerve, faptul juridic al primirii banilor, contractul de împrumut este considerat perfectat şi pe deplin valabil sub aspectul constituirii sale.

157. În consecinţă, simpla negare ulterioară a primirii sumei, neînsoţită de dovezi tehnice sau înscrisuri de aceeaşi forţă juridică care să anuleze propria recunoaştere scrisă, nu poate fi primită de instanţă ca un argument pentru a considera contractul ca fiind neîncheiat sau lipsit de obiect.

158. Sub aspectul sancţiunii nulităţii absolute invocate generic de către intimatul, Colegiul civil reţine că aceasta reprezintă o măsură de drept civil aplicabilă în mod exclusiv pentru încălcarea unei norme legale imperative care ocroteşte un interes general al societăţii, situaţie total străină de prezenta cauză. În acest sens, potrivit art.327 din Codul civil, actul juridic este nul dacă nulitatea sancţionează încălcarea unei dispoziţii legale prin care se ocroteşte un interes general (nulitate absolută), în timp ce încălcarea unui interes particular poate atrage cel mult nulitatea relativă. Eroarea esenţială stabilită în condiţiile normei art.339 alin.(1) Cod civil, referitoare la natura actului juridic şi/sau calităţile substanţiale ale obiectului actului juridic, atrage nulitatea actului.

159. Examinând susţinerea intimatului Steţco Andrei în sensul că recipisa ar avea o „cauză falsă” (fiind lovită de nulitate absolută conform regulilor generale privind scopul actului juridic), deoarece suma de 13.600,00 Euro nu reprezenta un împrumut, ci preţul gheretei, Colegiul civil o apreciază ca fiind vădit nefondată. În sensul art.1242 Cod civil, cauza (scopul) unui contract de împrumut constă în intenţia împrumutătorului de a pune la dispoziţie o sumă de bani şi îndatorirea împrumutatului de a o restitui. Această cauză este una clasică, licită şi rezultă direct din textul recipisei semnat de intimatul Steţco Andrei.

160. Pentru a se reţine caracterul fals sau simulat al cauzei prin prisma unei deghizări şi anume, ascunderea unui contract de vânzare-cumpărare sub aparenţa unui împrumut, legea impune o condiţie strictă: dovedirea existenţei concomitente a două acte - actul public (aparent) şi actul secret (contra-înscrisul), ambele reflectând voinţa comună şi reală a ambelor părţi. La caz, intimatul Steţco Andrei nu a prezentat niciun contra-înscris sau acord simulatoriu semnat împreună cu Lefter Eduard care să ateste că pretinsul împrumut este, în realitate, preţul gheretei. Iar o simulaţie nu poate fi declarată doar pe baza dorinţei sau interpretării unilaterale a unei singure părţi.

161. Aici, în pofida alegaţiilor intimatului, dacă suma din recipisă ar reprezenta preţul convenit pentru cumpărarea gheretei din str.Ion Creangă nr.78, este absolut imposibil ca actul public (recipisa) să fie datat cu 28 decembrie 2019, în condiţiile în care bunul respectiv fusese deja evacuat şi desfiinţat definitiv în luna iulie 2019.

Este relevant, că faptul falsificării recipisei nu a fost probat în condiţiile enunţate supra.

162. Prin urmare, nefiind dovedită nicio înţelegere secretă concomitentă de deghizare a preţului şi fiind demonstrată imposibilitatea obiectivă de a cumpăra un bun inexistent la data emiterii recipisei, Colegiul civil constată că argumentul privind cauza falsă reprezintă doar o modalitate de apărare realizată de intimat. Voinţa reală a părţilor, valid exteriorizată şi nerespinsă prin probe de aceeaşi forţă juridică, este cea care reiese din recipisă: un raport juridic de împrumut, cu obligaţie certă de restituire.

163. În aceeaşi ordine de idei, urmărind raţionamentul primei instanţe, Colegiul civil constată că instanţa de fond a aplicat în mod vădit eronat prevederile legale referitoare la simularea actului juridic şi referitoare la eroarea asupra cauzei („cauză falsă”), reţinând o atare situaţie fără a identifica probe certe care să confirme elementele constitutive obligatorii ale acestora.

164. În concluzie, analizând în mod coroborat şi în ansamblul lor probele administrate la dosar, Colegiul civil ajunge la concluzia certă că recipisa din data de 28 decembrie 2019 reprezintă un act juridic pe deplin valabil încheiat, care întruneşte absolut toate condiţiile de existenţă, formă şi valabilitate prevăzute de Codul civil. Aceasta are valoarea unui titlu de creanţă perfect legal şi incontestabil, care constată un raport juridic autonom de împrumut între apelantul Lefter Eduard, în calitate de împrumutător, şi intimatul Steţco Andrei, în calitate de împrumutat.

165. Prin urmare, odată constatată valabilitatea deplină a înscrisului, Colegiul civil urmează să examineze cererea de încasare a datoriei propriu-zise în sumă de 13.600,00 Euro. Sub acest aspect, instanţa de apel reţine că raporturile de împrumut generează obligaţii ferme şi obligatorii pentru debitor. Din momentul în care intimatul a recunoscut prin semnătură proprie primirea sumei de 13.600,00 Euro, în sarcina sa s-a născut o obligaţie contractuală de restituire, care nu are un caracter facultativ sau discreţionar, ci reprezintă o îndatorire patrimonială certă.

166. În conformitate cu regulile generale privind executarea obligaţiilor, reglementate de Codul civil, obligaţiile trebuie executate cu bună-credinţă, în modul, la locul şi în termenul stabilit de părţi. În prezenta cauză, părţile au agreat de comun acord, prin textul recipisei, o clauză expresă privind scadenţa, stabilind că suma împrumutată de 13.600,00 Euro urma să fie restituită integral de către Steţco Andrei până la data limită de 01 mai 2020.

167. Colegiul civil subliniază că, în materia răspunderii contractuale pentru neexecutarea obligaţiilor pecuniare, operează o inversare a sarcinii probei în defavoarea debitorului. Odată ce creditorul Lefter Eduard a demonstrat existenţa obligaţiei prin prezentarea recipisei originale aflate în posesia sa, prezumţia legală este că datoria nu a fost stinsă. Revenea în exclusivitate intimatului Steţco Andrei sarcina procesuală de a prezenta instanţei dovezi clare, certe şi incontestabile (cum ar fi o chitanţă de plată, un ordin de transfer bancar sau o recipisă de descărcare)

care să ateste că a restituit suma respectivă sau că datoria s-a stins printr-un alt mod prevăzut de lege.

168. Or, examinând materialele dosarului, instanţa de apel constată că intimatul nu a prezentat nicio probă pertinentă care să confirme plata sau restituirea fie şi parţială a sumei de 13.600,00 Euro. Acesta s-a limitat doar la a nega datoria şi la a formula apărări legate de o pretinsă tranzacţie comercială eşuată privind o gheretă desfiinţată, apărări care au fost deja înlăturate de instanţă ca fiind nefondate. Pasivitatea debitorului şi lipsa oricărui document justificativ de plată confirmă caracterul cert, lichid şi exigibil al creanţei solicitate de reclamant.

169. Potrivit art.1247 alin.(1) din Codul civil, împrumutatul este obligat să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilite în contract. Întrucât termenul de scadenţă din 01 mai 2020 a expirat de o lungă perioadă de timp, iar debitorul nu şi-a onorat angajamentul asumat, acesta se află de drept în întârziere. Refuzul nejustificat de restituire a banilor reprezintă o încălcare gravă a clauzelor contractuale şi a principiului forţei obligatorii a actelor juridice, fapt ce îi oferă creditorului dreptul deplin de a obţine protecţia judiciară a dreptului său de creanţă.

170. În consecinţă, având în vedere că recipisa din 28 decembrie 2019 este perfect valabilă, că faptul transmiterii banilor este dovedit prin recunoaşterea scrisă a debitorului, că termenul de plată a expirat şi că nu s-a făcut nicio dovadă a restituirii sumei, Colegiul civil constată că cererea de încasare a datoriei propriu-zise este pe deplin întemeiată. Soluţia primei instanţe, care a respins acţiunea pe baza unor supoziţii greşite legate de o simulaţie neprobată, este vădit ilegală şi urmează a fi casată, fiind admisă cererea reclamantului Lefter Eduard de încasare a sumei de 13.600,00 Euro de la Steţco Andrei.

171. În ceea ce priveşte dobânda de întârziere, Colegiul civil reţine că aceasta reprezintă o consecinţă juridică directă şi inevitabilă a neexecutării la termen a unei obligaţii băneşti de către debitor. Ea are un scop eminamente reparatoriu, fiind instituită de lege pentru a compensa în mod echitabil creditorul pentru prejudiciul cauzat prin lipsirea sa de folosinţa legitimă a mijloacelor financiare datorate. În raporturile contractuale pecuniare, această sancţiune civilă decurge direct din starea de întârziere în care se află debitorul de la data scadenţei şi până la executarea efectivă a plăţii.

172. Potrivit art.942 alin.(1) Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobândă de întârziere pentru suma respectivă din data imediat următoare scadenţei plăţii până la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale. (2) Rata dobânzii de întârziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobândă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobânzii de întârziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobânzii prevăzute de contract.

173. În corelaţie cu aceste prevederi, art.874 alin.(1) Cod civil stabileşte că, în cazul în care, conform legii sau contractului, obligaţia este purtătoare de dobândă, se plăteşte o dobândă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată. (2) Rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă: a) pentru primul semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 ianuarie din anul respectiv; b) pentru al doilea semestru al anului în cauză, este rata în vigoare la data de 1 iulie din anul respectiv.

174. Aplicând aceste dispoziţii legale la circumstanţele concrete ale cauzei, Colegiul civil constată că, odată ce scadenţa contractuală pentru restituirea împrumutului a fost stabilită de comun acord de către părţi până la data de 01 mai 2020, iar intimatul Steţco Andrei nu şi-a executat obligaţia asumată nici la acel moment şi nici ulterior, acesta datorează de drept dobânda de întârziere pentru întreaga perioadă de neexecutare culpabilă a obligaţiei pecuniare.

175. În aceste condiţii, Colegiul civil constată că pretenţia formulată de apelantul Lefter Eduard privind încasarea dobânzii de întârziere în cuantum de 5.463,01 Euro este pe deplin întemeiată şi legală. Aceasta a fost calculată în mod riguros pentru perioada cuprinsă între 01 mai 2020 şi 05 iunie 2023, în strictă conformitate cu datele şi indicii generaţi prin intermediul calculatorului juridic autorizat de pe platforma de specialitate http://calc.prolex.md/.

176. Totodată, instanţa de apel reţine că intimatul Steţco Andrei nu a prezentat pe parcursul procesului un contra-calcul şi nici alte probe pertinente ori concludente care să combată modalitatea tehnică de determinare a dobânzii de întârziere efectuată de către apelantul/reclamant Lefter Eduard. Acesta a eşuat în a demonstra un eventual caracter eronat al perioadei de calcul sau al cuantumului final pretins, limitându-se doar la obiecţii formale.

177. Or, potrivit regulilor de procedură civilă, în condiţiile în care debitorul doreşte să conteste cuantumul unei pretenţii cu caracter pecuniar, acestuia îi revine obligaţia procesuală corelativă de a prezenta instanţei argumente concrete, cifre clare sau un calcul alternativ care să pună la îndoială corectitudinea sumei solicitate. Simpla negare generală a obligaţiei principale sau a accesoriilor acesteia nu este juridic suficientă pentru înlăturarea pretenţiei de la plată.

178. Prin urmare, în lipsa unor obiecţii temeinic argumentate şi a unor probe tehnice care să infirme exactitatea algoritmului prezentat de apelantul/reclamant Lefter Eduard, calculul depus la dosar urmează a fi apreciat de către instanţă ca fiind pe deplin corespunzător criteriilor legale aplicabile în Republica Moldova. Din acest motiv, pretenţia accesorie privind încasarea integrală a dobânzii de întârziere urmează a fi admisă ca atare.

179. Având în vedere toate considerentele factuale şi de drept expuse pe parcursul prezentei decizii, Colegiul civil constată că hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 iulie 2024, este vădit neîntemeiată în partea în care a admis cererea reconvenţională formulată de Steţco Andrei şi a declarat nulitatea absolută a

recipisei din 28 decembrie 2019, cât şi în partea în care a respins acţiunea iniţială. Din acest motiv, hotărârea instanţei de fond urmează a fi casată în totalitate.

180. În consecinţă, întrucât nu au fost stabilite niciun fel de temeiuri de fapt sau de drept pentru constatarea nulităţii absolute a recipisei, cererea reconvenţională înaintată de intimatul Steţco Andrei urmează a fi respinsă ca nefondată. Pe de altă parte, acţiunea principală formulată de Lefter Eduard privind încasarea datoriei de bază şi a dobânzii de întârziere aferente urmează a fi admisă integral ca fiind pe deplin justificată.

181. Astfel, restabilind legalitatea raporturilor dintre părţi, Colegiul civil va dispune încasarea de la Steţco Andrei în beneficiul lui Lefter Eduard a sumei de 13.600,00 Euro cu titlu de datorie principală originară din contractul de împrumut, precum şi a dobânzii de întârziere în mărime de 5.463,01 Euro. Achitarea efectivă a acestor sume se va efectua în echivalentul lor în lei moldoveneşti (MDL), calculat conform cursului oficial al Băncii Naţionale a Moldovei valabil la data executării depline a hotărârii judecătoreşti.

182. În ceea ce priveşte cheltuielile de asistenţă juridică, acestea sunt expres prevăzute de art.90 lit. i) Cod de procedură civilă ca parte componentă a cheltuielilor de judecare a cauzei. În conformitate cu prevederile art.94 alin.(1) din Codul de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile de judecată.

183. Potrivit dispoziţiilor art.96 alin.(1) Cod de procedură civilă, instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să compenseze părţii care a avut câştig de cauză cheltuielile ei de asistenţă juridică, în măsura în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile. Potrivit alin.(1^1) al aceluiaşi articol, cheltuielile menţionate la alin.(1) se compensează părţii care a avut câştig de cauză dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat.

184. Din normele de drept citate supra, rezultă în mod cert că, partea care a avut câştig de cauză este în drept să solicite încasarea cheltuielilor de asistenţă juridică dacă aceasta a fost reprezentată în judecată de un avocat şi în măsură în care acestea au fost reale, necesare şi rezonabile.

185. Rezultă, aşadar, că pentru acordarea cheltuielilor de asistenţă juridică trebuie întrunite cumulativ condiţiile privind existenţa reprezentării prin avocat, dovada suportării efective a cheltuielilor, precum şi caracterul real, necesar şi rezonabil al acestora.

186. Raportând aceste exigenţe legale la circumstanţele cauzei, Colegiul civil constată că reclamantul/apelantul Lefter Eduard a solicitat în mod expres compensarea cheltuielilor de asistenţă juridică, iar această pretenţie este susţinută prin înscrisurile anexate la materialele dosarului.

187. Astfel, potrivit ordinului de plată nr.906770 din 16 iulie 2021, reclamantul/apelantul a achitat avocatului Cazacu Eugeniu prin ordinul de plată nr.906770 din 16 iulie 2021 - suma de 6.000,00 lei (f.d.7, vol.I); prin ordinul de plată

nr.906797 din 05 iunie 2023 - suma de 8.000,00 lei (f.d.200, vol.I); prin ordinul de plată nr.906799 din 05 decembrie 2023 - suma de 3.000,00 lei (f.d.223, vol.I), iar prin ordinul de plată din 21 iunie 2024 - suma de 6.000,00 lei (f.d.31, vol.II), valoarea totală a cheltuielilor de asistenţă juridică suportate fiind de 23.000,00 lei.

188. Totodată, caracterul real al acestor cheltuieli este confirmat şi prin mandatele avocatului Cazacu Eugeniu, seria MA nr.1542739 din 06 mai 2021, emis în temeiul Contractului de asistenţă juridică nr.20/21 din 06 mai 2021, precum şi seria MA nr.17223773 din 23 noiembrie 2022, emis în temeiul Contractului de asistenţă juridică nr.43/22 din 23 noiembrie 2022 (f.d.5, 114, vol.I), care atestă reprezentarea reclamantului/apelantului pe parcursul examinării cauzei.

189. Apreciind aceste probe în ansamblul lor şi ţinând seama de complexitatea litigiului, durata examinării cauzei, volumul actelor procesuale întocmite, administrarea probelor şi activitatea desfăşurată de avocat atât în faţa primei instanţe, cât şi în calea de atac, Colegiul civil concluzionează că suma de 23.000,00 lei reprezintă cheltuieli reale, necesare şi rezonabile, susceptibile de compensare integrală.

190. De asemenea, din actele dosarului rezultă că, la depunerea cererii de chemare în judecată, reclamantul/apelantul Lefter Eduard a achitat taxa de stat în sumă de 11.872,15 lei, fapt confirmat prin ordinele de plată nr.25509837 din 19 iulie 2021 şi nr.QS2543*4373785 din 06 iunie 2023 (f.d.6, 201, vol.I). Totodată, pentru exercitarea căii de atac, acesta a achitat taxa de stat în sumă de 10.066,59 lei, confirmată prin ordinul de plată nr.00 9203 6626 3030 din 03 aprilie 2025 (f.d.88–89, vol.II), precum şi taxa de timbru în cuantum de 2.00,00 lei, confirmată prin ordinul de plată nr.00 8193 6626 1617 din aceeaşi dată (f.d.91–92, vol.II).

191. Întrucât apelantul a obţinut câştig de cauză, aceste sume, reprezentând cheltuieli de judecată aferente căii de atac, urmează a fi compensate în întregime de către intimatul Steţco Andrei, în temeiul principiului responsabilităţii procesuale.

192. În generalizarea celor expuse, Colegiul civil concluzionează că apelul formulat de Lefter Eduard este întemeiat, întrucât hotărârea primei instanţe a fost pronunţată cu aprecierea incompletă a probelor administrate în cauză, motiv pentru care aceasta urmează a fi casată, cu pronunţarea unei noi hotărâri de admitere a acţiunii principale, respingere a cererii reconvenţionale şi compensare a cheltuielilor de judecată în favoarea apelantului.

193. În conformitate cu art.385 lit.c) CPC, Colegiul civil şi de contencios administrativ al Curţii de Apel Nord, -

d e c i d e :

Se admite cererea de apel declarată de Lefter Eduard, în persoana reprezentantului, avocat Cazacu Eugeniu.

Se casează integral hotărârea Judecătoriei Soroca, sediul Central din 08 iulie 2024, emisă în cauza civilă la cererea de chemare în judecată *(concretizată)* depusă de Lefter Eduard către Steţco Andrei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere şi a cheltuielilor de judecată şi cererea reconvenţională

depusă de Steţco Andrei către Lefter Eduard cu privire la declararea nulităţii actului juridic, cu emiterea unei noi hotărâri, după cum urmează:

Se admite cererea de chemare în judecată *(concretizată)* depusă de Lefter Eduard către Steţco Andrei cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere şi a cheltuielilor de judecată.

Se încasează de la Steţco Andrei, c/p *****, în beneficiul lui Lefter Eduard, c/p *****, datoria în mărime de 13.600,00 (treisprezece mii şase sute, 00) Euro şi dobânda de întârziere în mărime de 5.463,01 (cinci mii patru sute şaizeci şi trei, 01) Euro, echivalent în lei MD la data executării hotărârii.

Se încasează de la Steţco Andrei c/p ***** în beneficiul lui Lefter Eduard c/p *****, cheltuielile de judecată în suma totală de 45.138,74 (patruzeci şi cinci mii una sută treizeci şi opt, 74) lei, compuse din: cheltuieli de asistenţă juridică în mărime de 23.000,00 (douăzeci şi trei mii, 00) lei; taxa de stat achitată pentru examinarea cauzei în instanţa de fond, în sumă de 11.872,15 (unsprezece mii opt sute şaptezeci şi doi, 15) lei, taxa de stat aferentă examinării apelului, în sumă de 10.066,59 (zece mii şaizeci şi şase, 59) lei, precum şi taxa de timbru în mărime de 200,00 (două sute) lei, achitată în instanţa de apel.

Se respinge cererea reconvenţională depusă de Steţco Andrei către Lefter Eduard cu privire la declararea nulităţii actului juridic, ca neîntemeiată.

Decizia este definitivă, însă poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiţie în termen de 2 luni de la comunicarea deciziei integrale, prin intermediul Curţii Supreme de Justiţie.

Preşedintele şedinţei, judecător — Stanislav Grosu

Judecătorii — Mariana Sajin

Alina Ţihonschi